

قواعد عمومی اعلال

سکون

- ۱- حرکت حرف عله، به ماقبل داده می شود، اگر:
 - ۱- واو و یاء متحرک باشد.
 - ۲- عین الفعل باشد.
 - ۳- ماقبل، صحیح و ساکن باشد.

یَقُولُ : يَقُولُ
يَبِيعُ : يَبِيعُ
- ۲- پس از سلب حرکت ماقبل، حرکت حرف عله به ماقبل داده می شود، اگر:
 - ۱- واو و یاء، مضموم یا مکسور باشند.
 - ۲- در اثناء کلمه واقع شوند.
 - ۳- عین الفعل یا لام الفعل باشند.
 - ۴- ماقبل، مضموم یا مکسور باشد.

قَوْلٌ : قَوْلٌ (قَبِيلٌ)
بَيْعٌ : بَيْعٌ

قلب

قواعد قلبی، مقدم بر سکونی است.

- ۴- واو ساکن ماقبل مکسور قلب به یاء می شود. قَوْلٌ : قَبِيلٌ
- ۵- واو لام الفعل، ماقبل مکسور قلب به یاء می شود. رَضِيَ : رَضِيَ
- ۶- واو لام الفعل، ماقبل مفتوح، حرف چهارم به بعد قلب به یاء می شود. يُدْعُونَ : يُدْعَوْنَ
- ۷- یاء ساکن، فاء الفعل، ماقبل مضموم قلب به واو می شود. يُسِيرُ : يُوسِرُ
- ۸- واو و یاء متحرک (غیر عارضی)، ماقبل مفتوح، غیر فاء الفعل قلب به الف می شود. قَوْلٌ : قَالٌ
بَيْعٌ : بَاعٌ

(هر یک از واو و یاء، اگر در کلمه ای، به خاطر اجرای قواعد اعلال سکونی در این کلمه، ساکن شده باشد، مشمول قاعده هشتم است.)
مانند: (يَخُوفُ) : (يَخُوفُ) : (يَخُوفُ)

حذف

- حرف عله ساکن در التقاء با حرف صحیح و ساکن پس از خود، اگر هر دو در یک کلمه باشند، حذف می شود. قَوْلٌ : قُلٌ

(مگر اینکه ساکن اول، حرف مدّ زاید یا لین زاید و ساکن دوم، مُدغم باشد.) مانند: ضَالِنٌ

* حرکت عارضی:

- ۱- حرکتی که به منظور دفع التقای ساکنین، به حرفی داده شود. **وَلَا تَنْسَوُا الْفَضْلَ**
- ۲- حرکتی که در سه مورد زیر، به حرفی به خاطر حرف پس از آن داده شود: ۱) فتحه قبل از الف.(ان، ین) ۲) فتحه قبل از علامت تثنیه اسم. ۳) کسره قبل از یاء نسبت. **عَزَّوَا**

مواردی که حرف عله اعلال نمی شود:

- ۱- عین الفعل، لفیف مقرون **قَوَى**
- ۲- عین الفعل، کلمه ای که به معنای عیب ظاهر، یا رنگ، یا جلیه (حالت، خلقت، شکل) باشد. **عَوَرَ**
- ۳- قاعده های ۲ و ۸ اعلال، در عین الفعل کلماتی که بعد از عین الفعل، حرف مد است، جاری نمی شوند. **جَبَّوْش**
- ۴- حرف عله غیر آخر در کلمه ملحق. **جَدُول**
- ۵- حرف عله مشدد **صَبَّرَ**
- ۶- سماعاً در برخی کلمات. **اِسْتَحْوَدَ**